

Hyvinvointiraportti 2025

Sisällys

1	Lyhyesti	2
2	Mäntsälä lukuina.....	3
3	Hyvinvoinnin kehitys vuonna 2025	4
3.1	Kaikenikäisten liikkumisen lisääminen	5
3.2	Kaikenikäisten digiosallisuuden lisääminen	7
3.3	Syrjäytymisen ehkäisy ja osallisuuden vahvistaminen	8
3.4	Turvallinen arki kaikille.....	9
3.5	Yhteenveto ja johtopäätökset	9
	Liitteet	10

1 Lyhyesti

Kunnan tulee edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueen elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestävällä tavalla¹. Kunnan hyvinvointisuunnitelmassa asetetaan valtuustokausittaiset asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopisteet ja tavoitteet sekä määritellään toimet, joilla asukkaiden hyvinvointia edistetään. Asetettujen tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumisesta, asukkaiden hyvinvoinnista ja terveydestä sekä niihin vaikuttavista tekijöistä raportoidaan vuosittain hyvinvointiraportissa, minkä lisäksi valmistellaan valtuustokausittain laaja hyvinvointikertomus.

Tässä hyvinvointiraportissa käsitellään vuotta 2025 ja raportoitavat toimet perustuvat tällöin voimassa olleeseen hyvinvointisuunnitelmaan². Hyvinvointiraportti on koottu noudattaen hyvinvointisuunnitelman neljää painopistettä: kaikenikäisten liikkumisen lisääminen, kaikenikäisten digiosallisuuden lisääminen, syrjäytymisen ehkäisy ja osallisuuden vahvistaminen sekä turvallinen arki kaikille. Raportti täydentää vuosien 2021–2024 laajaa hyvinvointikertomusta ja kuvaa vuoden 2025 kehityssuuntaa hyvinvointisuunnitelman tavoitteisiin peilaten. Raportin liitteenä on Kuntamaiseman hyvinvointikertomuksen vähimmäistietosisällön kooste mäntsäläläisten hyvinvoinnin tilasta. Liitteessä esitetään vertailutietona myös Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen sekä koko maan tulokset.

Vuonna 2025 kunnan hyvinvointityö eteni hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden suuntaisesti. Kaikkien painopisteiden edistämiseksi toteutettiin monipuolisia kaikenikäiset kattavia toimia, joiden voidaan katsoa tukeneen asetettuja tavoitteita. Monet hyvinvointisuunnitelman tavoitteista saavutettiin osittain, mutta ajantasaisen seurantatiedon puuttuessa varmoja johtopäätöksiä tavoitteiden saavuttamisesta ei ole mahdollista tehdä. Myönteisten kehityskulkujen ohella nousi esiin myös selkeitä kehittämistarpeita, kuten kaikenikäisten riittämätön liikkuminen, kaikenikäisten digiosaamisen haasteet, oppimisen vaikeuksien jatkuminen sekä työikäisten taloudellisten ja asumiseen liittyvien ongelmien kasvu.

Tulevina vuosina hyvinvointityötä jatketaan hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman 2026–2030³ puitteissa vahvistaen tiedolla johtamista ja kohdentaen toimia erityisesti edellä mainittuihin kehittämistarpeisiin.

---

¹ [Kuntalaki | 410/2015 | Lainsäädäntö | Finlex.](#)

² [Hyvinvointisuunnitelma 2024–2025.](#)

³ [Mäntsälän kunnan hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma 2026-2030](#)

2 Mäntsälä lukuina

Tilastokeskuksen⁴ mukaan Mäntsälän väkiluku kääntyi vuodesta 2024 laskuun ja vuonna 2025 väkiluku oli 20 861 (-0,3 % edellisestä vuodesta). Syntyvyys on jatkanut laskuaan ja vuonna 2025 elävänä syntyi 151 lasta, joka on mittaushistorian matalin luku (v. 2023 154, v. 2024 166)⁵.

Tilastokeskuksen mukaan elävänä syntyneiden ja kuolleiden erotus oli -22. Väestöllinen huoltosuhde, joka kertoo alle 15-vuotiaiden ja 65 vuotta täyttäneiden suhteen sataa työkäistä kohti, on pysynyt vuosina 2024 ja 2025 täsmälleen samana ollen 62,8⁶. Sataa työkäistä kohden huollettavan ikäisiä on siis yli 60 %, mikä kertoo väestön vanhenemisesta.

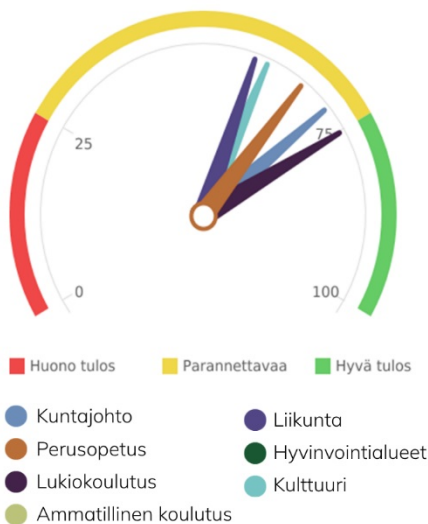
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa (hyte-kerroin) kääntyi vuonna 2025 niukkaankin nousuun ollen 18,8 euroa asukasta kohden. (taulukko 1). Kunnan hyte-kertoimen arvo ja siten lisäosan suuruus oli yhteensä 393 300 euroa⁷.

Taulukko 1. HYTE-kertoimen tiedot.

Indikaattori	2022	2023	2024	2025
HYTE-kerroin euroa / asukas	16,9	19,1	18,6	18,8
HYTE-kerroin, 0 - 100	60	68	60	61
HYTE-kerroin, 1 000 euroa	352,4	399,3	388,8	393,3
Prosessi-indikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin)	70	83	75	75

TEAvisarin mukainen terveydenedistämistäktiivisyys kasvoi kolmella pisteellä vuodesta 2024, mikä oli seurausta kulttuurisektorin pisteiden noususta. Tästä huolimatta parannettavaa löytyy kaikilta sektoreilta (kuva 1).

Kaikki sektorit: Mäntsälä 2025

Mäntsälän pisteet	2023	2024	2025	Koko maa 2025
Kaikki sektorit	66	62	65	72
Kuntajohto	73	..	71	87
Perusopetus	66	..	66	64
Lukiokoulutus	..	75	75	69
Ammatillinen koulutus	..	..	..	66
Liikunta	..	58	58	69
Hyvinvointialueet	..	..	..	59
Kulttuuri	40	..	60	77

Kuva 1. TEAvisarin pisteiden kehitys ja vuoden 2025 tulokset verrattuna koko maan tuloksiin.

⁴ [Kuntien avainluvut | Tilastokeskus](#)

⁵ Elävänä syntyneet. [Tulostaulukko - Sotkanet.fi, Tilasto- ja indikaattoripankki](#)

⁶ Huoltosuhde, demografinen. [Tulostaulukko - Sotkanet.fi, Tilasto- ja indikaattoripankki](#)

⁷ Hyte-kerroin. [Tulostaulukko - Sotkanet.fi, Tilasto- ja indikaattoripankki](#)

3 Hyvinvoinnin kehitys vuonna 2025

Hyvinvointisuunnitelman 2024–2025 neljä painopistettä ja niihin liittyviä tavoitteita on kuvattu alla (kuva 2). Seuraavissa kappaleissa käsitellään jokaista painopistettä ja niissä vuoden 2025 aikana tapahtuneita muutoksia peilaten niitä hyvinvointisuunnitelman tavoitteisiin.

Kaikenikäisten liikkumisen lisääminen

- Liikkuminen lisääntyy vuosittain.
- Tietotaito terveellisistä ja hyvinvointia tukevista elintavoista lisääntyy.
- Ylipainoisten osuus vähenee vuosittain.
- Päiväkot-, koulu- ja opiskeluruokailulla edistetään ja tuetaan lasten oppimista, hyvinvointia sekä tervettä kasvua.
- Koulu- ja opiskeluruokailuun osallistuvien määrä lisääntyy vuosittain.
- Ikäihmisten aktiivisuus lisääntyy ja lihaskunto ja tasapaino vahvistuvat.

Kaikenikäisten digiosallisuuden lisääminen

- Varhaiskasvatuksessa henkilöstön taidot sekä rohkeus käyttää digilaitteita monipuolisesti kasvavat.
- Digiosaaminen ja digiturvallisuus vahvistuvat.
- Digitaalisia palveluja, alustoja ja työkaluja osataan käyttää ja hyödyntää arjessa, opinnoissa ja työnteossa.

Syrjäytymisen ehkäisy ja osallisuuden vahvistaminen

- Kuntalaisia osallistetaan kunnan palvelujen suunnitteluun ja kehittämiseen.
- Kunta on lapsiystävällinen.
- Haavoittuvassa asemassa olevien kuntalaisten syrjäytymisen syveneminen vähenee.
- Lasten, huoltajien ja henkilöstön osallisuus lisääntyy.
- Varhaiskasvatukseen/kerhotoimintaan osallistuu mahdollisimman moni lapsi.
- Perheiden hyvä arki vahvistuu.
- Lapsilla on yhdenvertaiset mahdollisuudet osallistua koulujen iltapäivätoimintaan.
- Koulupoissaolojen määrää saadaan alennettua.
- Kaikilla nuorilla on toisen asteen opiskelupaikka peruskoulun jälkeen.
- Tuen oikea-aikaisuus paranee oppimisen/koulunkäynnin haasteisiin liittyen.
- Lasten ja nuorten päihteidenkäyttöä saadaan ennaltaehkäistyä, ja tietoisuus päihteidenkäytön haitoista kasvaa.
- Nuorten yhteiskunnallinen osallisuus ja aktiivisuus kasvaa.
- Kaikilla mahdollisuus kulttuuriin ja harrastustoimintaan.
- Yhteisöllisyys ja osallisuus vahvistuu.
- Työttömien ja nuorisotyöttömien määrä vähenee.
- Taloudelliset ongelmat vähenevät ja toimeentulotukea saavien määrä laskee.
- Työikäisten terveys, hyvinvointi lisääntyvät ja työkyky kasvavat.
- Ei yhtään asunnotonta Mäntsälässä.
- Etsivän ja löytävän vanhustyön kehittämisellä tavoitetaan yhä useampi ikääntynyt.

Turvallinen arki kaikille

- Liikenne- ja liikkumisympäristöt ovat turvallisia, esteettömiä ja saavutettavia.
- Kunnan toimitilat ovat turvallisia.
- Väkivaltarikosten ja väkivaltaa kokeneiden määrä vähenevät. tietoisuus lisääntyy.
- Koulujen ja varhaiskasvatustiloihin oppimisympäristöt ovat turvallisia.
- Lasten ja nuorten kokemus kiusaaminen vähenee niin kouluissa kuin arjessa.
- Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus otetaan huomioon kaikessa suunnittelussa ja päätöksenteossa.

Kuva 2. Hyvinvointisuunnitelman 2024–2025 painopisteet ja painopisteiden tavoitteita.

3.1 Kaikenikäisten liikkumisen lisääminen

Vuonna 2025 päättynyt Mäntsälä liikkuu 2025-hanke sekä sitä seurannut Liikuttavan hyvä arki Mäntsälässä-jatkohanke vahvistivat varhaiskasvatuksen henkilöstön tietoisuutta liikunnan merkityksestä lisäten varhaiskasvatusikäisten liikkumista. Ylipainon osalta vuodelta 2025 ei ole käytettävissä ylipainotietoja, mutta aiempina vuosina ylipainoisten ja lihaviiden 2–6-vuotiaiden määrä oli hyvinvointisuunnitelman tavoitteen mukaisesti kääntynyt niukkaan laskuun⁸.

Kouluikäisten liikkumista edistettiin kehittämällä koulua aktiivisena liikkumisympäristönä muun muassa kerhojen, Harrastamisen Mäntsälän malli-hankkeen liikuntaryhmien, koululiikunnan ja valinnaisten liikuntakurssien keinoin. Liikuntapalvelut järjesti koululaisille koululaiskilpailuja ja tarjosi heille liikunnallista toimintaa lomaviikkojen aikana. Koululaiskilpailuihin osallistui vuonna 2025 yhteensä 1 045 koululaista, kun vuonna 2024 osallistujia oli 605. Muutos selittyy osin joka toinen vuosi toteutettavan hiihtokisan osallistujamäärällä vaikutuksella.

Kouluterveyskyselyn (2025)⁹ mukaan vähintään tunnin päivässä liikkuvien osuus kasvoi 3–8 % kahden vuoden takaiseen verrattuna kaikissa muissa ryhmissä paitsi lukiolaisilla, mutta edelleen suurin osa liikkui terveystieteiden suosituksiin nähden liian vähän. Itsenäisen liikunnan harrastaminen väheni kahden vuoden takaiseen verrattuna, mutta siitä huolimatta 63–75 % lapsista ja nuorista harrasti liikuntaa vapaa-ajalla itsenäisesti viikoittain ja alakoululaisista jopa 71 % liikkui ohjatusti viikoittain. Tavoitteen liikkumisen lisääntymisestä voidaan arvioida toteutuneen osittain. Vuodelta 2025 ei ole käytettävissä ylipainotietoja, mutta vuonna 2023 ylipainoisuus oli noususuuntainen, ja hieman alle neljäsosa peruskouluikäisistä oli ylipainoisia tai lihavia⁸. Pojilla ylipainoisuus ja lihavuus oli yleisempää kuin tytöillä. Tavoite ylipainoisten lasten ja nuorten määrän vähenemisestä ei kouluikäisten osalta toteutunut.

Päiväkodeissa ja kouluissa noudatettiin ravitsemussuosituksia, joista on johdettu omat suositukset koulu- ja päiväkotiruokailijoille kunkin ikäryhmän vaatimalla tavalla, yksilölliset ja eettiset erityisruokavaliot sekä ikäryhmän mukaiset annoskoot ja ravintosisältö huomioiden. Kouluterveyskyselyn (2025) mukaan päivittäin koululounasta söi 61 % yläkoululaisista ja 70–77 % toisen asteen opiskelijoista. Lukiossa osallistujamäärä oli hieman laskenut, mutta yläkoulussa ja ammatillisissa oppilaitoksissa osallistuminen oli kasvanut verrattuna aiempiin tuloksiin, minkä myötä tavoite kouluruokailuun osallistuvien määrän vuosittaisesta kasvusta toteutui osittain. Vuosittaisen varhaiskasvatukselle ja kouluille suunnatun asiakastytytyväisyyskyselyn tulosten keskiarvo oli kohentunut, minkä voidaan nähdä tukevan päiväkotij- ja kouluruokailun tavoitteita.

Kunnan liikuntapalvelujen käyttö lisääntyi tarkasteluvuonna selvästi verrattuna edellisvuoteen, mikä tukee tavoitetta työikäisten ja ikäihmisten liikkumisen lisääntymisestä sekä ikäihmisten liikkumisen, lihaskunnon ja tasapainon vahvistumisesta. Ryhmätoiminnan käyntikerrat ja tehtyjen InBody-mittausten määrä kasvoivat 20 %, kuntosaliohjauksia annettiin yli kolminkertaisesti edellisvuoteen verrattuna ja kuntosalien käyttöaste kasvoi noin 300 % edellisvuodesta. Vuonna

⁸ [Ylipainon ja lihavuuden yleisyys lapsilla ja nuorilla - THL kuutio- ja tiivistekäyttöliittymä.](#)

⁹ Kouluterveyskyselyn tulospalvelu. [Workbook: KTK_public_fi.](#)

2025 tapahtumiin osallistui 5 018 henkilöä, mikä osoittaa merkittävää kasvua verrattuna edelliseen vuoteen (1245 henkilöä). Osallistujamäärää nosti merkittävästi syksyllä järjestetty valotapahtuma.

Kuntosalin käytön ja liikuntapalvelujen toimintaan osallistumisen lisääntymiseen vaikutti tiedottaminen ja monipuolinen toiminta. Asiakkaita ohjattiin liikuntapalveluihin, minkä lisäksi heille tarjottiin tietoa harrastus-, kurssi- ja tukimahdollisuuksista osana muita palveluja. Kansalaisopistossa lähes 40 % kurssitarjonnasta oli liikunnallisia kursseja. Hyvinvointialueen ja alueen kuntien välisen liikkumis- ja elintapaohjauksen sopimus vahvisti kunnan ja Keusoten yhteistyötä. Keusoten läheteellä liikuntaneuvontaan ohjautui 42 asiakasta, mikä on vähemmän kuin vuotta aiemmin (49 asiakasta), joten tavoite vuosittaisesta kasvusta ei tältä osin toteutunut.

Aikuisten liikkumisesta ei ole tilastotietoa vuodelta 2025, mutta Terve Suomi 2024-tutkimuksen¹⁰ mukaan Keski-Uudenmaan hyvinvointialueella työikäisten ja alle 75-vuotiaiden liikkuminen oli lisääntynyt aiemmasta, mutta edelleen yli puolet työikäisistä liikkui liian vähän terveysliikuntasuositukseen nähden. Vastaavasti kuin lapsilla ja nuorilla, myös aikuisilla liikkuminen väheni iän myötä. 65 vuotta täyttäneistä yli 60 % liikkui terveysliikuntasuositukseen nähden riittämättömästi ja 75 vuotta täyttäneistä lähes 80 %. Vuodelta 2025 ei ole käytettävissä ylipainotietoja, mutta vuonna 2024 ylipainoisuus oli lisääntynyt aiemmasta, ja aikuisväestöstä painoindeksin mukaan lihaviksi luokiteltiin noin 30 % 20–64-vuotiaista ja noin neljännes 65 vuotta täyttäneistä¹¹. Lihavuus oli yleisempää naisilla kuin miehillä.

Työikäisten tuki- ja liikuntaelinsairauksien vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavien määrästä vuonna 2025 ei ole käytettävissä tietoja. Vuonna 2023 ja 2024 vastaava osuus oli 0,9 % (107 henkilöä) työikäisistä, joka vastasi koko maan tasoa¹². Vuodelta 2025 ei ole myöskään tietoa kansallisesta terveysindeksistä, vaan uusimmat tiedot perustuvat vuosien 2021–2023 aineistoon. Tällöin sairastavuus ja työkyvyttömyys oli Mäntsälässä koko maata vähäisempää. Vuonna 2024 92,9 % 75 vuotta täyttäneistä asui kotona (+4,7 % edellisvuodesta)¹³, mikä voi viitata kohentuneeseen toimintakykyyn tai haasteisiin palvelujen piiriin pääsyssä.

---

¹⁰ Terveysliikuntasuosituksen mukaan liian vähän liikkuvien osuus (%). [Tulostaulukko - Sotkanet.fi, Tilasto- ja indikaattoripankki](#).

¹¹ Lihavien osuus (kehon painoindeksi BMI $\geq$ 30 kg/m²) (%); Ylipainon (ml. lihavuus) yleisyys (%). [Tulostaulukko - Sotkanet.fi, Tilasto- ja indikaattoripankki](#).

¹² Tuki- ja liikuntaelinten- sekä sidekudosten sairauksien vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat, % 16–64-vuotiaista; Sairastavuusindeksi, ikävakioitu. Työkyvyttömyysindeksi, ikävakioitu.

¹³ Kotona asuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavan ikäisestä väestöstä. [Tilastohaku - Sotkanet.fi, Tilasto- ja indikaattoripankki](#).

3.2 Kaikenikäisten digiosallisuuden lisääminen

Varhaiskasvatuksen henkilöstön digiosaamista lisättiin onnistuneesti tieto- ja viestintäteknologian hankkeen keinoin. Hankekoordinaattori kartoitti henkilöstön digitaalisen osaamisen tilaa ja toteutti käyntejä lapsiryhmissä tukien henkilöstöä digitaalisten mahdollisuuksien hyödyntämisessä. Koordinaattori päivitti myös kunnan moniluku- ja tieto- ja viestintäteknologia-suunnitelman digitaalisen osaamisen suunnitelmaksi.

Kouluterveyskyselyn (2025) mukaan yläkoululaisten ja lukiolaisten vaikeudet opiskelussa käytettävien laitteiden käytössä lisääntyivät kahden vuoden takaiseen verrattuna, ja noin 11–14 % koki vaikeuksia. Ammatillisen oppilaitoksen opiskelijoilla tilanne oli kohentunut, ja vain 6 % koki vaikeuksia. Lukutaitostrategia 2023 mukaan nuorten lukutaito, digilukutaito mukaan lukien, on heikentynyt merkittävästi. Vuoden aikana kunnassa aloitettiin selvitys lukutaitotyön ja lukutaidon tilasta, ja koulu- ja opiskeluikäisten digiosaamista ja -turvallisuutta vahvistettiin osana opetusta. Lisäksi Starttivalmennuksessa toteutettiin digi- ja IT-taitojen teemaviikkoja säännöllisesti vuoden aikana. Lasten ja nuorten digiosaamisen tavoitteiden voidaan arvioida toteutuneen osittain, sillä vaikka toiminnan tasolla digiosaamista on vahvistettu, osoittavat tulosindikaattorit ristiriitaista kehitystä, eikä nuorten digiosaamisen tasosta ole tarkkaa tietoa.

Työllisyys- ja maahanmuuttopalveluissa työikäisten digiosaamista vahvistettiin vuoden aikana digiohjauksella, itsenäisen asioinnin tukemisella ja laitteiden käytön harjoittelulla, mikä tukee asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Nuorille ja aikuisille annettiin digiohjausta arjessa osana tavoitteellista työhönvalmennusta ja Ohjaamon palveluohjausta. Työllisyyspalvelut koordinoi Kelan etäpalvelupisteen käyttöä ja tuotti pisteellä säännöllistä digiohjausta viranomaisasioinnin tukena kaikenikäisille asukkaille. Maahanmuuttajataustaisille annettiin yksilöohjausta pääsääntöisesti asiakkaan omaa laitetta käyttämällä. Maahanmuuttajien digitaitoja vahvistettiin myös kansalaisopistolla osana suomen kielen kurssia.

Ikäihmisten digiosaamista ja -turvallisuutta vahvistettiin maksuttomalla yksilöllisellä digiopastuksella, kahdella digipäivällä sekä viikoittaisella kirjaston digicafé-toiminnalla yhteistyössä Enter ry:n kanssa. Lisäksi kirjastossa järjestettiin luentosarja digiturvallisuudesta ja -asioinnista. Digipäiviin osallistui noin 150 ikäihmistä ja luentoihin keskimäärin 30–40 henkilöä. Digiopastusta järjestettiin myös eläkeläisjärjestöjen toiminnassa sekä osana seurakunnan viikoittaista toimintaa. Tehdyt toimet kohdistuivat suoraan sähköisten palvelujen käyttöön ja turvalliseen asiointiin, joka tukee tavoitteita ikäihmisten digiosaamisen ja -turvallisuuden lisäämisestä. Samalla ikääntyneiden digilukutaidosta tehty selvitys sekä palveluntarjoajien kokemukset viittaavat siihen, että monilla työikäisillä ja ikäihmisillä oli aito tarve tukeen sähköisten palvelujen käytössä, viranomaisasioinnissa ja digiturvallisuudessa. Digiosaaminen onkin noussut välttämättömäksi osaksi arjen asiointia, työnhakua, palvelujen käyttöä ja yhteiskunnallista osallisuutta.

3.3 Syrjäytymisen ehkäisy ja osallisuuden vahvistaminen

Vuonna 2025 kunta jatkoi etenemistään kohti UNICEFin Lapsiystävällinen kunta-mallia. Lapsivaikutusten arviointia toteutettiin tarpeen mukaan, ja lapsille ja aikuisille järjestettiin osallistavat työpajat. Työpajojen antia hyödynnettiin hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman 2026–2030 valmistelussa. Vaikuttamistoimielimet tekivät vuoden aikana kaksi aloitetta, kahdeksan kannanottoa ja antoivat 10 lausuntoa, mikä tukee tavoitetta asukkaiden osallistumisesta palvelujen suunnitteluun ja kehittämiseen.

Varhaiskasvatukseen osallistui noin 83 % 1–6-vuotiaista lapsista. Vuoteen 2024 verrattuna kunnallisessa varhaiskasvatuksessa olevien lasten osuus hieman laski ja yksityisessä kasvoi. Avoimen varhaiskasvatuksen kävijämäärä vähentyi noin viidenneksellä verrattuna aiempaan (4517 -> 3566). Myös oppilaiden ja opiskelijoiden määrä väheni vuoden takaisesta ja perusopetuksessa oli lähes sata oppilasta vähemmän kuin edellisvuonna.

Oppilaiden tuen tarve jatkoi kasvuaan ja kosketti yhä nuorempia. Kouluterveyskyselyn (2025) mukaan noin puolet yläkoululaisista ja lukiolaisista koki edelleen vaikeuksia oppimistaidoissaan. Vuonna 2025 opetuspalveluissa siirryttiin kolmiportaisesta tuesta uuden lain mukaiseen ryhmä- ja oppilaskohtaiseen tukeen, mikä siirtää tuen painopistettä ennaltaehkäisevämpään suuntaan. Koulupoissaolojen määrä väheni lukuvuosien 2023–2024 ja 2024–2025 välillä. Lähes kaikilla oppivelvollisuusikäisillä oli opiskelupaikka elokuun tarkistusmittauksessa. Tilastotietoa koulutuksen ulkopuolelle jääneistä 17–24-vuotiasta ei ole vuodelta 2025. Etsivän työn asiakkaiden ilmoitusten määrä kasvoi hieman, ja Ohjaamossa asioi vuoden aikana 328 nuorta, joista suurin osa palasi palveluun uudelleen eri aiheen tiimoilta. Nuorten tupakka ja nikotiinituotteiden käyttö lisääntyi hieman, alkoholin käytön pysyessä ennallaan. Koulujen ja oppilaitosten päihdekasvatusta täydennettiin 6.–9.-luokkalaisille suunnatuilla koulupäivän aikaisilla ehkäisevän päihdetyön tapahtumilla, kuten aiempinakin vuosina.

Työikäisten keskuudessa näkyivät asunnottomuuden kasvu ja asukkaiden perustoimeentulon edellytysten heikkeneminen. Koulutukseen hakeutumisen vaikeudet, työllistymisen monet esteet sekä kaikenikäisten terveydelliset haasteet haastoivat asukkaita ajaen myös entistä enemmän keskituloisia ja työssä käyviä perheitä ja asukkaita ahdinkoon. Asiakasohjauksia talous- ja velkaneuvonnan piiriin tehtiin tarvittaessa. Harrastestipendejä myönnettiin reilusti enemmän kuin vuotta aiemmin ja niillä tuettiin vähävaraisten perheiden lasten yhdenvertaisia harrastusmahdollisuuksia. Lapsille ja nuorille järjestettiin maksutonta puistoruokailua kesäkuun kahtena ensimmäisenä viikkona. Keskustassa ruokailijoita oli päivittäin noin sata ja Hyökännummella määrä vaihteli. Ruokaa jaettiin yhteensä 778 annosta. Myös valtionavusteinen ruoka-aputoiminta sai jatkoa. Ruoka-apuhankkeesta toteutetun opinnäytetyön¹⁴ mukaan ruoka-avun piiriin hakeutuivat useimmin 30–65-vuotiaat, ja yleisin syy avun hakemiseen oli riittämätön kuukausitulo. Toimeentulotukea saaneiden määrästä ei ole tietoja vuodelta 2025.

Seniorityössä asiakaspuhelut, kotikäynnit ja muut tapaamiset vähenivät hieman vuodesta 2024. Kohtaamispaikkatoimintaa lisättiin ja sitä toteutettiin viidessä eri kylässä, mikä näkyi tavoitteen

¹⁴ [Autero & Salmi 2025. Kohti vaikuttavampaa ruoka-apua: Keski-Uudenmaan ruokajakojen asiakkaiden tarpeet. Diakonia-ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö.](#)

mukaisena tavoitettujen ikäihmisten määrän kasvuna. Myös seniorityön omia tapahtumia sekä yhteistyössä toteutettuja tapahtumia järjestettiin vuonna 2025 aiempaa enemmän, mikä vahvisti niihin osallistuneiden ikäihmisten osallisuutta ja yhteisöllisyyttä.

3.4 Turvallinen arki kaikille

Vuonna 2025 toteutettiin kahdeksan liikenneturvallisuutta parantavaa investointihanketta, mikä tukee tavoitetta turvallisista, esteettömistä ja saavutettavista liikenne- ja liikkumisympäristöistä. Toimitilapalvelujen talonrakennusinvestoinnit (23.1.2026 luvut) olivat yhteensä 679 443 €. Joukkoliikenteen osalta kunta sai Liikenne- ja viestintävirasto Traficomilta valtionavustuksen kutsupohjaisen joukkoliikenteen pilotin suunnitteluun, jota edistetään vuonna 2026. Tietoa poliisin tietoon tulleista henkeen ja terveyteen kohdistuneista rikoksista ei vuodelta 2025 ole saatavilla, joten tavoitetta väkivallan vähenemisestä ei tältä osin voida arvioida. Myöskään päivittäisen elämän turvallisuutta koskevaa tilastotietoa ei ole käytettävissä vuodelta 2025.

Kouluissa jatkettiin vuonna 2025 systemaattista työtä kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ehkäisemiseksi sekä siihen puuttumiseksi. Oppilaille, opettajille ja ryhmille järjestettiin tunnetaitotyöpajoja, jotka tavoittivat reilu 800 henkilöä. Lisäksi toteutettiin nuorten konfliktit, kiusaaminen ja kouluväkivalta: puuttuminen ja selvittäminen -koulutus, mikä tukee turvallisten oppimisympäristöjen sekä tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden huomioimista koulujen arjessa. Pitkittyneisiin ja monisyisiin kiusaamistilanteisiin käynnistettiin kohdennettu monialainen KO-toiminta.

Myös Someturvan käyttö opetuspalveluissa jatkui ja nuorilla oli mahdollisuus ilmoittaa sovelluksen kautta somessa tai muualla netissä kohtaamastaan häirinnästä, kiusaamisesta tai uhkailusta anonyymisti. Ilmoitusten määrät olivat vähäisiä, mutta palvelua hyödynnettiin osana oppitunteja. Koulukiusaamiskokemusten määrässä oli vuonna 2025 koulukohtaista vaihtelua: osassa kouluja kokemukset vähenivät, osassa hieman kasvoivat. Kouluterveyskyselyn (2025) mukaan kokonaisuutena koulukiusaaminen näytti vähentyneen kahden vuoden takaisesta. Tällöin kiusaaminen oli yleisintä ala- ja yläkoulussa, mutta toiselle asteelle siirtyessä väheni.

3.5 Yhteenveto ja johtopäätökset

Vuonna 2025 liikkumisen edistämisen sekä digiosallisuuden toimenpiteet olivat hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden suuntaisia ja edistivät niiden saavuttamista. Kaikenikäisten liikkumista pyrittiin lisäämään ohjatun liikunnan, tapahtumien ja vaikuttavan hanketyön keinoin. Lasten ja nuorten osalta liikkumisen kehitys oli myönteistä, mutta edelleen liikkuminen jäi suurella osalla terveysliikuntasuosituksiin nähden vähäiseksi. Myös aikuisten liikkumisen kehitys oli myönteistä etenkin liikuntapalvelujen näkökulmasta tarkasteltuna sekä aiemman tilastotiedon perusteella, mutta ajantasaisen tilastotiedon puuttuminen rajoittaa tarkemman arvion tekemistä. Digiosaamista ja -turvallisuutta edistettiin suunnitelmallisesti niin varhaiskasvatuksessa, kouluissa, työikäisten palveluissa kuin ikäihmisten parissa. Digiosaamisen vahvistamistoimista huolimatta nuorten digilaitteiden käytön vaikeudet lisääntyivät ja annetusta tuesta huolimatta myös

työikäisillä ja ikäihmisillä oli sähköisten palvelujen tuen tarvetta.

Syrjäytymisen ehkäisyä, osallisuutta ja turvallisuutta vahvistettiin monipuolisilla ennaltaehkäisevillä ja osallistavilla toimenpiteillä, kuten Lapsiystävällinen kunta -työllä, oppimisen tuen rakenteiden uudistamisella sekä varhaiskasvatuksessa ja kouluissa tehtävällä kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ehkäisytyöllä. Koulupoissaolojen, -kiusaamisen ja syrjinnän vähenemisen sekä kohtaamispaikkatoiminnan lisäämisen voidaan arvioida vahvistaneen asukkaiden osallisuutta ja vähentäneen syrjäytymistä. Samalla osallisuutta ja syrjäytymisen ehkäisyä haastoivat esiin nousseet lasten ja nuorten oppimisen haasteet, nikotiinituotteiden käytön lisääntyminen sekä työikäisten taloudellisten ja asumiseen liittyvien vaikeuksien lisääntyminen.

Tulevina vuosina kunnan hyvinvointi- ja turvallisuustyötä jatketaan hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman 2026–2030 puitteissa vahvistaen tiedolla johtamista ja kohdentaen toimia erityisesti edellä mainittuihin kehittämistarpeisiin.

Liitteet

Liite 1. Mäntsälän kunnan vähimmäistietosisältö Kuntamaisemasta